

Vägledning för djurägare och transportörer av djurskyddsbedömningar inför transport

Ulrika Rockström, Gård & Djurhälsan Sverige AB

Sammanfattning

Syftet med projektet var att göra den myndighetskontroll av slaktkroppar som sker vid slakt på slakterier förutsägbar för djurägarna och därmed undvika att djur transporteras till slakt som inte är i skick att transporteras. Projektet genomfördes under 2022–2024 och resultatet är vägledningar för djurägare och transportörer vid djurskyddsbedömning av nötkreatur, grisar resp. får/lamm inför transport till slakt. Dessa branschvägledningar kompletterar Jordbruksverkets vägledning, med fokus på bedömningen av själva djuret och underlättar för djurägaren att fatta beslut om djuret är i skick att transporteras till slakt. Förhoppningen är att dessa vägledningar också ska öka förståelsen för kontrollen så att djur som är i skick att transporteras verkligen skickas till slakt istället för att de avlivas på gård och gå till destruktion. Därmed kan vi erhålla ett bättre djurskydd med ökad lönsamhet på gård, minska matsvinnet, öka rättssäkerheten och få trygga djurägare som vågar fortsätta att producera livsmedel i framtiden.

Syfte

Syftet med projektet var att göra den myndighetskontroll av slaktkroppar som sker vid slakt på slakterier förutsägbar för djurägarna och därmed undvika att djur transporteras till slakt som inte är i skick att transporteras. Med en ökad förståelse för kontrollen kan vi också se till att djur som är i skick att transporteras verkligen skickas till slakt istället för att de avlivas på gård och går till destruktion. Därmed kan vi erhålla ett bättre djurskydd med ökad lönsamhet på gård, minska matsvinnet, öka rättssäkerheten och få trygga djurägare som vågar fortsätta att producera livsmedel i framtiden.

Genomförande

Projektet genomfördes under 2022–2024 och underlag till arbetet har varit:

1. Jordbruksverkets vägledning för kontrollmyndigheter m.fl. Djurskydds kontroll på slakteri.

2. Kommentarer och förslag rörande transport av dräktiga nötkreatur och säkerheten i dräktighetsundersökning och åldersbestämning av foster. Framtagen 2023 av Renée Båge och Ulf Magnusson, båda leg vet, och professorer vid SLU.
3. Material från seminarier på Livsmedelsverket.
4. Samtliga informationer (bedömda under övrigt) från OV till Länsstyrelsen under hela 2021 (cirka 500 stycken). Bilder och texter har kopierats och lagts in i ett word-dokument för respektive djurslag.
5. Vägledningar från Norge och Danmark.

Samtliga dokument ovan kan erhållas på begäran.

Bedömning av respektive djurslag har diskuterats med referenspersoner från branschen i form av representanter för Sveriges Nötköttsproducenter, Sveriges Grisföretagare och Lammproducenterna.

Aktuella bedömningar på respektive djurslag har också diskuterats med både djurhälsoveterinärer och besiktningsveterinärer. Konsensus av bedömningarna varierar, särskilt avseende halta grisar och sårskador.

Resultaten av projektet är vägledningar för djurägare och transportörer vid djurskyddsbedömning av nötkreatur, grisar resp. får/lamm inför transport till slakt. Dessa branschvägledningar kompletterar Jordbruksverkets vägledning, med fokus på bedömningen av själva djuret och underlättar för djurägaren att fatta beslut om djuret är i skick att transporteras till slakt. Dessa branschvägledningar sammanfattar bedömningarna i Jordbruksverkets vägledning och innehåller ytterligare bedömningsområden som inte finns med i Jordbruksverkets vägledning. Därutöver ger vägledningarna sammanfattande information om Livsmedelsverkets kontroll av djuren före och efter slakt samt Länsstyrelsens, polisens, Åklagarmyndighetens och Tingsrättens hantering av djurskyddsärenden.

Samtliga bilder i vägledningarna är hämtade ur informationer från OV till Länsstyrelsen under 2021. Den statistik om antalet informationer av respektive bedömning, härrör avseende de bedömningar som ingår i JV:s vägledning från 2019 – 2020. Statistik för övriga bedömningar som ingår i denna branschvägledning är från 2021. Observera att ingen information avseende åtalsanmälningar finns tillgänglig, varken från Länsstyrelserna eller Livsmedelsverket. Detta är en brist, då branschen inte har någon form av kännedom, om varken antalet eller bedömningarna.

Spridning av projektets resultat

Tillsammans med LRF Kött och branschföreningarna Sveriges Grisföretagare, Sveriges Nötköttsproducenter, Svenska Fåravelsförbundet och Lammproducenterna arrangerades tre

digitala lunchmöten under januari 2024 där vägledningarna presenterades för producenter och andra intresserade i branschen. Mötena hålls den 22 januari för gris, 24 januari för nötkreatur och den 25 januari för får/lamm. Samtliga möten finns inspelade och är möjliga att se i efterhand på LRF:s hemsida, <https://www.lrf.se/om-lrf/lrfs-branschavdelningar/lrf-kott/lunchmoten/> Powerpoint-presentationer från dessa tillfällen för ca en och en halv timmes föredrag per djurslag finns framtagna och är möjliga att ta del av och använda i andra sammanhang.

Vägledningarna finns också tillgängliga på Gård & Djurhälsans hemsida och de olika bedömningsområdena har där gjorts "klickbara" samt är länkade till aktuellt område i Kunskapsbanken på hemsidan. Allt för att underlätta för användaren. Hemsidan är öppen för såväl producenter som transportörer, rådgivare och andra intresserade i branschen. Vår avsikt är att denna vägledning ska vara ett levande dokument som kan uppdateras både vad gäller text och bildmaterial.

Länkar till hemsidan:

FÅR:

<https://www.gardochdjurhalsan.se/vagledning-for-djuragare-vid-djurskyddsbedomning-av-far-infor-transport-till-slakt/>

NÖT:

<https://www.gardochdjurhalsan.se/vagledning-for-djuragare-vid-djurskyddsbedomning-av-notkreatur-infor-transport-till-slakt/>

GRIS:

<https://www.gardochdjurhalsan.se/vagledning-for-djuragare-vid-djurskyddsbedomning-av-grisar-infor-transport-till-slakt/>